

نگاهی فقهی حقوقی به

مواد مخدر

جلال ملک محمدي

دانشجوی دکترای حقوق کیفری و جرم شناسی

(انتشارات یابلیق)

سرشناسه : ملک محمدی، جلال، ۱۳۶۸

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام

Iran.laws, etc

عنوان و نام پدیدآور : نگاهی فقهی حقوقی به مواد مخدر/ جلال ملک محمدی.

مشخصات نشر : اردبیل : یابلیق، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری : ۱۱۰ ص.

شابک : ۱۴۰۰۰۰ ریال: 7-36-7470-600-978

وضعیت فهرست رسی : فیا

موضوع : مواد مخدر -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع : Narcotic laws -- Iran

موضوع : مواد مخدر -- ایران -- تاریخ

موضوع : narcotics--iran--history

موضوع : مواد مخدر -- قوانین و مقررات (فقه)

موضوع : Narcotic laws (Islamic law)

رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ م ۷/۴۴۰۴ KMH

رده بندی دیویی : ۳۴۵ / ۵۵۰۲۷۷

شماره کتابشناسی ملی : ۵۰۸۲۹۱۴

عنوان کتاب : نگاهی فقهی حقوقی به مواد مخدر

نویسنده : جلال ملک محمدی

انتشارات : یابلیق

نوبت چاپ : اول

سال چاپ : ۱۳۹۷

تعداد صفحه : ۱۱۰

تیراژ : ۱۰۰۰ / قطع : وزیری

قیمت : ۱۴۰۰۰۰ ریال

شابک : 7-36-7470-600-978

پست الکترونیکی انتشارات یابلیق : ss.donyavi@gmail.com

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر میرود ارادت اوست
نظیر دوست ندیدم گر چه زمه و مهر نهادم آینه ها در مقابل رخ دوست

پیش گفتار مولف

بدون تردید یکی از معضلات و مشکلات امروز اجتماعات بشری مساله مواد مخدر و در معرجه و تهاديد بودن جوانان و نوجوانان بعنوان یکی از پر آسیب پذیرترین افراد جامعه در گرایش به این مواد می باشند که متأسفانه هر روزه شاهد تنوع و گسترده شدن اشکال شیمیایی و آزمایشگاهی مواد مخدر و توزیع آن در بین جوانان و نوجوانان هستیم. از طرف دیگر بررسی موضوع مربوط به مواد مخدر و نگاهی اختصاصی از منظر روایات و منابع فقهی نیز در منابع کتابخانه ای موجود در کشور ما نیز چندان مورد توجه اساتید و علمای حقوق قرار نگرفته است. لذا کتاب حاضر تا جایی که در توان مولف بوده است که حتما کاستی های آن در نظر اساتید محترم و حاذق حقوقی به دور نخواهد ماند، کوشیده است تا هر چند کوچک بتواند ذره ای در خدمت جامعه حقوقی کشور باشد. امید است که مورد قبول و پذیرش واقع گردد.

جلال ملک محمدی

زمستان ۱۳۹۶

فهرست مطالب

۱	 مقدمه
۳	 فصل اول
۳	 کلیات
۴	 مبحث اول : تاریخچه مواد مخدر در ایران
۹	 مبحث دوم: مواد مخدر در ابواب فقهی و حقوقی
۱۶	 گفتار اول: مروری اجمالی بر تاریخ آشنایی بشر با مواد مورد سوء مصرف
۱۹	 گفتار دوم: انواع مواد مخدر
۲۳	 گفتار سوم: قوانین و تصویب نامه های پیش از انقلاب در خصوص مواد مخدر
۲۸	 مبحث سوم: نامه حرمت استعمال مواد مخدر در روایات
۳۲	 گفتار اول: نامه حرمت از دیدگاه قواعد فقهیه
۳۲	 الف- قاعده لاضرر
۳۳	 ب- حرمت اسراف
۳۵	 پ- حرمت از باب اکل سم و ضرر به جسم اجتماعی
۳۸	 ت: حرمت اعانت بر گناه
۴۰	 فصل دوم: جرائم و مجازات های مربوط به مواد مخدر
۴۲	 مبحث اول: جرائم اصلی
۴۲	 گفتار اول: عناصر مادی جرائم مواد مخدر
۴۲	 الف - کشت مواد مخدر
۴۵	 ب - وارد کردن مواد مخدر
۴۶	 ج- ارسال، صادر کردن و ترانزیت مواد مخدر
۴۸	 د - تولید و ساخت انواع مواد مخدر
۴۹	 ه - حمل و نگهداری و اختفاء مواد مخدر
۵۰	 خرید و فروش و عرضه و توزیع مواد مخدر
۵۲	 گفتار دوم: عناوین مجرمانه در قانون مبارزه با مواد مخدر

مبحث دوم: تغییرات عمده‌ی اصلاحیه‌ی قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب ۱۳۸۹/۵/۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام.....	۶۴
گفتار اول: تغییر بنیادین مجازات‌های مواد روان‌گردان.....	۶۵
الف- تغییر بنیادین مجازات.....	۶۵
ب- آثار شمول قانون مبارزه با مواد مخدر بر جرایم فوق.....	۷۱
گفتار دوم- تغییر نگرش در خصوص اعتیاد به مواد مخدر و روان‌گردان.....	۷۳
گفتار سوم- تأثیر مجازات مصادره اموال به مصادره اموال ناشی از همان جرم در جرایم مواد مخدر.....	۷۷
فصل سوم.....	۹۰
سیاست جنایی در قبال جرایم مواد مخدر.....	۹۰
مبحث اول: مرور اجمالی بر سیاست کیفری قانونگذار و نقد آن.....	۹۲
گفتار اول: مفهوم و اقسام سیاست جنایی.....	۹۴
مفهوم سیاست جنایی.....	۹۴
ب- سیاست جنایی؛ تعیر موسع.....	۹۶
گفتار دوم: اقسام سیاست جنایی.....	۹۸
الف- سیاست جنایی تقنینی.....	۹۸
ب- سیاست جنایی قضایی.....	۹۹
ج- سیاست جنایی اجرایی (دولتی).....	۹۹
د- سیاست جنایی مشارکی (مردمی).....	۱۰۰
مبحث دوم: اصلاح، درمان و پیشگیری در مواد مخدر.....	۱۰۱
منابع و مراجع.....	۱۰۸

مقدمه

مواد مخدر چه در بعد قاچاق و عرضه و چه در بعد تقاضا و مصرف اقتصادی، بهداشتی، امنیت و ارزش های اجتماعی و خانواده گی جوامع را به خطر انداخته و چون مستلزم وقوع جرایم و جنایات شدید در سطح ملی و جهانی است باید جرم سازمان یافته فراملی تلقی شود.

البته باید گفت حکم عرضه و سوء مصرف مواد مخدر، در دوران های مختلف، تابع اوضاع و احوال دوره ها بوده و از فرهنگ اجتماعی و دیگر متغیرهای هر زمان، حتمی موثر فراملی منشأ می گیرد و لازم به ذکر است که پیچیدگی پدیده ی مواد مخدر به - رایج مختلفی از کشت، تولید، مصرف و اعتیاد تا قاچاق مواد مخدر و حتی شست و شوی درآمدهای حاصل از قاچاق را « سیاست جنایی و راهبردی متناسب و افتراقی مواد مخدر را در بر می گیرد، به کارگیری ایجاب می کند که بر پایه آن نحوه کنترل و برخورد با جنبه های گوناگون این پدیده، متفاوت خواهد بود. در قبال مواد مخدر، اقتضا می کند تا قوانین و سیاست جنایی و راهبردی، به بیان دیگر مقررات کلی ماهوی حاکم بر آن، تابع اصول و قواعد ویژه ای باشد که به لحاظ جنبه های بهداشتی، اقتصادی و سیاسی مواد مخدر در جهان امروز، شامل کلیه ابعاد مجرّم از زمانی که بشر با پدیده شومی به نام مواد مخدر آشنا شد و رد پای آن را در زندگی خود مشاهده کرد، به تبع آن، با جرایمی که با مواد مخدر در ارتباط بودند نیز آشنا گردید و همزمان یا پس از مصرف، به ارتکاب جرایم مربوط به آن مبتلا شد. به نظر می رسد تولید مواد مخدر در ابتدا توسط مستکبران و سرمایه دارانی

آغاز شده که مثل همیشه انسان های ضعیف و کم درآمد جامعه را طعمه زیاده خواهی های خود ساختند و با فریب افراد و وابسته کردن آن ها به مصرف مواد مخدر به چنان ثروت و قدرتی دست یافته اند که به هیچ قیمتی حاضر نیستند از تولید، ساخت و توزیع این مواد دست بردارند و تنها به سود خود می اندیشند و البته خود نیز از مصرف مواد مخدر بی بهره نیستند. با گذشت زمان مصرف مواد مخدر در جیب سیر صعودی داشته و امروزه سریعتر از همیشه می توان شاهد رشد روز افرون عتیاد در سطح جهان بود. کشور ما ایران به دلیل موقعیت استراتژیک خود بیست و نه درصد از مخدرات این پدیده شوم قرار دارد، به خصوص آنکه درصد بالایی از جمعیت کشور ایران را جوانان تشکیل می دهند و مستکبران و دشمنان این مرز و بوم بیش از هر زمان دیگری برای نابودی فرهنگ و اندیشه مردم به ویژه جوانان کار همت بسته و از هر جنایتی برای رسیدن به اهداف شوم خود فروگذار نمی کنند. آن ها به درستی دریافته اند که فرهنگ اولین و آخرین هدفی است که باید تمام بیرهای زهر آگین خود را به سمت آن پرتاب کنند تا بتوانند زمینه نابودی آن ملت را فراهم سازند.